

idare tarafından hazırlanan aşırı düşük teklif açıklaması talep yazısı ve eklerinde bazı analiz girdilerinin farklı iş kalemleri içerisinde hem açıklama istenilmeyecek olarak hem de açıklama istenilecek olarak belirtilmiş olmasının mevzuata aykırı olduğu,

aşırı düşük teklif açıklaması talep yazısında açıklama istenilmeyecek olarak hem de açıklama istenilecek olarak belirtilmiş olması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı

koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir...” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45’inci maddesinde “45.1.2. Sınır değer altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80’lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir. Yazıda ayrıca, ihale konusu işe özgü alanlara (malzeme ocağı vb.) ilişkin olan ve açıklama istenecek girdi niteliğinde bulunan nakliyelere dair yaklaşık maliyet hesabında esas alınan mesafeler belirtilir.

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80’lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan “sıralı analiz girdileri listesi” kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3'üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15'ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15'lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3'ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenilmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların

belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

...

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

...

45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

...

(Ek-Y.2)’de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi)

için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.” açıklaması,

İdari Şartname’nin “Aşırı düşük teklifler” başlıklı 33’üncü maddesinde “33.1. Teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden Kanunun 38 inci maddesine göre açıklama istenecektir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değerin altında kalan teklifleri aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen işin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir.” düzenlemesi yer almaktadır.

Karayolları 10. Bölge Müdürlüğü tarafından “Karayolları 10 Bölge Müdürlüğü, 104 Şube (Giresun) ve 105 Şube (Trabzon) Şeflikleri Yollarında Rutin Yol Bakım, Yapım ve Onarım ile Kar ve Buz Mücadele İşlerinin Yapılması İşi” ihalesinin 23.05.2023 tarihinde açık ihale usulüyle gerçekleştirildiği, sınır değerin altında 9 geçerli teklifin

bulunduğu ve idare tarafından 09.06.2023 tarihinde EKAP üzerinden ilgili isteklilerden aşırı düşük teklif açıklaması talep edildiği, 07.07.2023 tarihinde EKAP üzerinden bildirilen ilk ihale komisyonu kararında Ayka Global Enerji A.Ş.-Kaizen Orman Ürünleri İnş. Demir Çelik A.Ş. İş Ortaklığının ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi olarak belirlendiği, Mek Turizm İnş. Taahhüt ve Tic. Ltd. Şti.-Uday İnş. Taahhüt Madencilik Nakliye Hayvancılık Akaryakıt Tic. ve Sanayi Ltd. Şti. İş Ortaklığının ise ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak belirlendiği, başvuru sahibi İbm İnş. İthalat İhracat A.Ş.-Mefa Yol Yapım Madencilik Petrol Ürünleri İnş. Taahhüt Tic. ve Sanayi Ltd. Şti. İş Ortaklığı ile Fibey İnş. Sanayi Turizm Ticaret A.Ş.-Engin Taahhüt İnş. Nakliye Temizlik Peyzaj Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığının aşırı düşük teklif açıklamaları uygun bulunmayarak tekliflerinin değerlendirme dışı bırakıldığını, diğer aşırı düşük teklif açıklaması yapan isteklilerin açıklamalarının uygun bulunduğu tespit edilmiştir.

27.07.2023 tarihinde EKAP üzerinden bildirilen ikinci ihale komisyonu kararında, başvuru sahibi İbm İnş. İthalat İhracat A.Ş.-Mefa Yol Yapım Madencilik Petrol Ürünleri İnş. Taahhüt Tic. ve Sanayi Ltd. Şti. İş Ortaklığı ile Fibey İnş. Sanayi Turizm Ticaret A.Ş.-Engin Taahhüt İnş. Nakliye Temizlik Peyzaj Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığının aşırı düşük teklif açıklamalarının kamu ihale mevzuatına uygun olduğu belirtilerek geçerli teklif olarak belirlendiği, nihai olarak ihalenin Ayka Global Enerji A.Ş.-Kaizen Orman Ürünleri İnş. Demir Çelik A.Ş. İş Ortaklığı üzerinde bırakıldığını, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklifin ise başvuru sahibi İbm İnş. İthalat İhracat A.Ş.-Mefa Yol Yapım Madencilik Petrol Ürünleri İnş. Taahhüt Tic. ve Sanayi Ltd. Şti. İş Ortaklığı olarak belirlendiği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen Kamu İhale Genel Tebliği açıklamalarından, aşırı düşük teklif sorgulaması öngörülen ihalelerde yaklaşık maliyetin hesaplanması sırasında her bir iş kalemi/grubunun yaklaşık maliyete oranının tespit edilmesi gerektiği, yaklaşık maliyeti oluşturan iş

kalemleri/grupları tutarlarının büyükten küçüğe sıralandığı ve oranlarının kümülatif toplamının da gösterildiği “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” ile iş kalemleri/gruplarına ait ayrıntılı analizler ve analiz girdilerinin tutarları itibarıyla küçükten büyüğe sıralanmış halini gösteren “sıralı analiz girdileri tablosu”nun hazırlanarak yaklaşık maliyet hesap cetveli kapsamında ihale onay belgesine eklenmesi gerektiği, ihale komisyonunca “sıralı iş kalemleri/grupları listesi”ne göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubunun sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenmesi gerektiği ve bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için ise sorgulama yapılmaması gerektiği,

Ayrıca “sıralı analiz girdileri listesi” kullanılarak tutarı kâr ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdilerinin tespit edilmesi, yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kâr ve genel gider hariç analiz toplamının % 3’üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılmasının istenilmemesi gerektiği, ayrıca tutarı, kâr ve genel gider hariç analiz toplamının %3’üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kâr ve genel gider hariç analiz toplamının % 15’ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15’lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisinin belirlenmesi, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmemesi, aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3’ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılması, herhangi bir analizdeki oranı % 3’ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilmesi, özel iş kalemleri ile paçal iş kalemleri için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının isteklilere verilmesi

gerektiği anlaşılmaktadır.

İdare tarafından 09.06.2023 tarihinde EKAP üzerinden gönderilen aşırı düşük teklif açıklaması talep yazısı ve ekleri incelendiğinde, ihale konusu iş kapsamında 8 adet iş kaleminin açıklanmasını istenildiği, bu 8 adet iş kaleminin analizlerine yer verildiği, her bir analiz içerisinde yer alan analiz girdilerinin karşılalarına “istenilecek” veya “istenilmeyecek” ifadesine yer verildiği, ayrıca açıklama istenilen iş kalemleri listesi ile açıklama istenilmeyen iş kalemleri listesine yer verilmediği, bahse konu analizlerde yer alan 10.120.1001 poz numaralı ve “Ekskavatör ve dragline tipi makinalar 100 – 139 HP (1Yd3)” adlı, “Binder Nakli (G: 1, Mesafe: 50 KM, A: 1, $F = A \times K \times (0.0007 \times M + 0.01) \times G$)” adlı ve 10.120.1061 poz numaralı ve “Damperli kamyon (120 HP gücünde, 7 ton kapasiteli)” adlı analiz girdileri bazı analizlerde açıklama istenilecek analiz girdisi olarak belirtilmişken bazı analizlerde ise açıklama istenilmeyecek analiz girdisi olarak belirlendiği tespit edilmiştir. Örneğın, 10.120.1061 poz numaralı ve “Damperli kamyon (120 HP gücünde, 7 ton kapasiteli)” adlı analiz girdisi 10.BÖL-BAKIM poz numaralı iş kaleminde açıklama istenilmeyecek analiz girdisi olarak belirtilmesine rağmen 10.BÖL-SERİM poz numaralı iş kaleminde açıklama istenilecek analiz girdisi olarak belirtilmiştir.

İstekliler tarafından yapılan açıklamalarda da bazı istekliler tarafından yukarıda yer verilen örnekteki 10.120.1061 poz numaralı ve “Damperli kamyon (120 HP gücünde, 7 ton kapasiteli)” adlı analiz girdisi için (10.BÖL-BAKIM ve 10.BÖL-SERİM) mevzuata uygun bir fiyatla açıklama yapıldığı, ancak bazı istekliler tarafından ise aynı analiz girdisi için 0,01 TL’lik fiyat ile açıklama yapıldığı görülmüştür.

Yapılan inceleme neticesinde, kamu ihale mevzuatı gereğince aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun

analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3'ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılması gerektiği ve herhangi bir analizdeki oranı % 3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilmesi gerektiği, ancak idare tarafından hazırlanan aşırı düşük teklif açıklaması talep yazısı ve eklerinde bazı analiz girdilerinin farklı iş kalemleri içerisinde hem açıklama istenilmeyecek olarak hem de açıklama istenilecek olarak belirtilmiş olmasının mevzuata aykırı olduğu, bu durumun isteklileri aşırı düşük teklif açıklamalarını hazırlama aşamasında tereddüde düşüreceği gibi inceleme ve değerlendirmenin de sağlıklı yapılmasına engel olacağı, bu itibarla teklifi sınır değer altında kalan geçerli teklif sahibi isteklilerden mevzuata uygun olarak yeniden aşırı düşük teklif açıklaması talep edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Toplantı No	: 2023/043
Gündem No	: 21
Karar Tarihi	: 23.08.2023
Karar No	: 2023/UY.I-1145